

структури, можна окреслити наступне коло проблем, вирішення яких сприятиме створенню української інноваційної інфраструктури:

- економіка України обтяжена інерцією попереднього екстенсивного розвитку;
- інноваційні процеси в Україні не набувають достатніх масштабів і не стають суттєвим фактором зростання ВВП;
- знижується інноваційна активність підприємств промисловості;
- основним джерелом фінансування витрат на інновації залишаються власні кошти підприємств;
- недостатні обсяги фінансування науки, а також фізичне та моральне старіння науково-дослідної бази, суттєве погіршення матеріального забезпечення науки;
- стійкі тенденції щодо зменшення загальної чисельності працівників, які виконують наукові та науково-технічні роботи;
- внаслідок постійних реформ система вищої освіти та посиленої комерціалізації, відсутності системи прогнозування потреби у фахівцях різних галузей економіки не забезпечує відповідності підготовки кадрів суспільним потребам;
- низький рівень заробітної плати науковців і матеріально-технічного забезпечення наукових досліджень, відсутність активної пропаганди досягнень вітчизняної науки та її значення в сучасних процесах розвитку економіки [3].

Вирішення цих проблем, за умови їхнього усвідомлення на всіх рівнях державної влади, дозволить забезпечити реалізацію загальнонаціональної ідеї побудови і розвитку інноваційної інфраструктури, здатної створити оптимальні умови для формування в Україні інноваційної моделі економічного зростання та підвищити рівень конкурентоспроможності національної економіки.

1. Мазниченко В.Г. *Проблемные вопросы, которые препятствуют инновационной деятельности и возможные пути их решения.* [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <<http://lg.tcvin.snu.edu.ua/ru/stati/32-2009-04-12-17-20-57>>. 2. Закон України “Про інноваційну діяльність” // *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*, 2002, № 36, ст. 266-290. 3. Постанова Верховної ради України Про Рекомендації парламентських слухань на тему: “Національна інноваційна система України: проблеми формування та реалізації” // *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*, 2007, N 46, ст.525.

Ф.П. Ткачик

Національний університет ДПС України

ДЕФІНІЦІЇ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ РЕФОРМУВАННЯ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

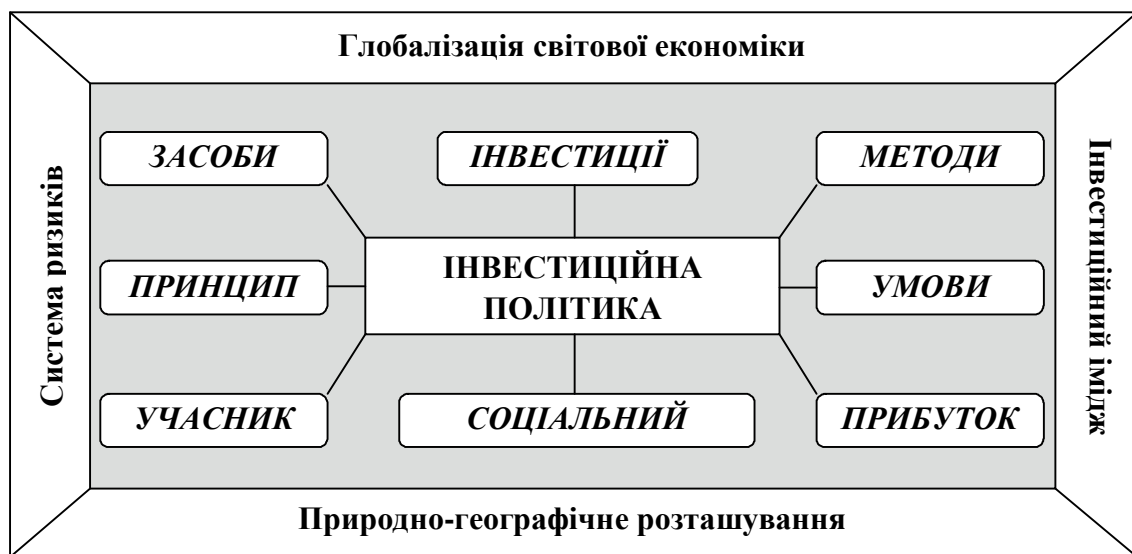
© Ткачик Ф.П., 2011

Ефективність ринкових перетворень в Україні значною мірою залежить від обсягу інвестицій та пріоритетів в інвестиційній політиці. Інвестиційна політика є вирішальною умовою розвитку соціально-економічних процесів і надає можливість державі безпосередньо впливати на темпи обсягу виробництва, на універсалізацію НТП, на зміну структури суспільного виробництва і вирішення широкого спектру перспективних завдань. В сучасних умовах реформування економіки України, слід оптимізувати державну інвестиційну політику, забезпечити її дієвість і стабільність. Основні напрями інвестиційної політики повинні проявлятися не в жорсткому регулюванні інвестиційних потоків, а у створенні сприятливих умов для ефективної діяльності, лібералізації інвестиційного режиму та ґрунтуватися на ретельному врахуванні мотивів і пріоритетів всіх учасників інвестиційного процесу.

Перед аналізом структурних компонентів інвестиційної політики, варто висвітлити основні теорії та підходи визначення її сутності вітчизняними та зарубіжними фахівцями. На думку І. Крейдича, інвестиційна політика – це комплекс правових, адміністративних та економічних заходів, спрямованих

на поширення та активізацію інвестиційних процесів [1, с. 18]. О. Кириченко та О. Харченко вважають, що головним питанням державної інвестиційної політики є визначення пріоритетних сфер та об'єктів інвестування, які мають відповідати як довготривалим національним інтересам держави, так і тим невідкладним завданням, які випливають із сучасного стану та структури економіки України [2, с. 64]. В. Черкасова відзначає, що інвестиційна політика стимулює економічний ріст, удосконалення технологій і призводить до поліпшення благополуччя суспільства [3, с. 20]. В дослідженнях зарубіжних вчених інвестиційна політика часто розглядається через призму інвестування на рівні комерційної діяльності, зокрема Л. Гитман та М. Джонк інвестиційну політику визначають як процес розміщення грошей в ті або інші фінансові інструменти у розрахунок на збільшення їх вартості і (або) отримання позитивного розміру доходу [4, с. 18]. Такі вчені як В. Беренс та П. Хавранек процес інвестування тлумачать як довгострокове вкладання економічних ресурсів з метою створення та отримання чистого прибутку у майбутньому [5, с. 20]. Відзначимо, що роль держави закордоном в інвестиційних процесах полягає в стимулюванні стратегічних та якісних інвестиційних потоків, а соціальна користь для суспільства набуває індивідуального значення. Дещо інші тенденції формуються у вітчизняному інвестиційному середовищі, оскільки у Законі України “Про інвестиційну діяльність” [6], визначено, що мета інвестиційної політики полягає не тільки в отриманні прибутку, а й в досягненні певного соціального ефекту. Необхідно також врахувати думку С. Курила, який розглядаючи державну інвестиційну політику визначає її сутність через комплекс цілеспрямованих заходів, направлених на створення сприятливих умов для всіх суб'єктів господарювання з метою поживлення інвестиційної діяльності, піднесення економіки, підвищення ефективності виробництва та вирішення соціальних проблем [7, с. 109].

Таким чином, сутність інвестиційної політики проявляється через обґрунтовану сукупність засобів, методів, принципів та певних умов, які регулюють процес впровадження інвестицій учасниками інвестиційної діяльності в пріоритетні напрями розвитку економіки з метою отримання прибутку або досягнення соціального ефекту. При розгляді дефініцій інвестиційної політики слід врахувати основні фактори впливу на ефективність її впровадження, до яких належать глобалізаційні процеси у світовій економіці, інвестиційний імідж держави, її природно-географічне розміщення, а також ймовірність настання певних ризиків та диспропорцій (див. рисунок).

Основні дефініції інвестиційної політики

Сутність інвестицій переважно розглядається як сукупність цінностей, що вкладаються в активи тривалого використання з метою одержання прибутку або досягнення соціального ефекту. Інвестиційна політика повинна базуватися на принципах системності, пріоритетності, ефективності та контролю. Основними методами регулювання інвестиційної політики можуть бути такі як: економічні (амортизаційні, бюджетно-податкові, грошово-кредитні та ін.), організаційні (участь у

інвестиційних проектах та програмах), правові (прийняття відповідних нормативних документів) тощо. Учасниками інвестиційного процесу можуть виступати інвестори, посередники, емітенти, саморегулюючі організації (біржі, інститути спільного інвестування), рейтингові агентства та державні органи управління. Виміряти соціальний ефект від реалізації інвестицій можна за допомогою чисельності населення, що отримують матеріальні переваги та послуги соціального характеру (медичні, освітні, духовні), а також робочі місця. Проте потрібно завжди бути готовим до настання певних інвестиційних ризиків з метою завчасного їх попередження. Ризик – важливий фактор впливу на інвестиційну політику, оскільки існує ймовірність втрати вигід від реалізації інвестицій. Варто відзначити, що існують такі види ризиків як: галузеві, макроекономічні, управлінські, комерційні, кредитні, відсоткові, інфляційні, інноваційні, кримінальні, судові, професійні, а також можливість настання стихійних явищ та катастроф.

З цього можемо зробити припущення, що від ефективної реалізації комплексу дефініцій інвестиційної політики залежать темпи соціально-економічного зростання, збалансованість і загартованість господарського комплексу, особливо в сучасних умовах розвитку економіки.

1. Крейдич І.М. Проблеми формування та реалізації інвестиційної політики / І.М. Крейдич // *Економіка та держава*. – 2007. – №10. – С. 17-19. 2. Кириченко О.А., Харченко О.І. Антикризова інвестиційна політика України / О.А. Кириченко, О.І. Харченко // *Актуальні проблеми економіки*. – 2010. – №1. – С. 64-74. 3. Черкасова В.А. Оценка выгод государства от участия в инвестиционном процессе / В.А. Черкасова // *Финансы и кредит*. – 2010. – №6 (390). – С. 20-26. 4. Гитман Л.Дж., Джонк М.Д. Основы инвестирования [пер. с англ.] / Л.Дж. Гитман, М.Д. Джонк. – М.: Дело, 1999. – 1008 с. 5. Беренс В., Хавранек П.М. Руководство по оценке эффективности инвестиций [пер. с англ.] / В. Беренс, П.М. Хавранек. – М.: АОЗТ “Интерэксперт”, Инфра-М, 1995. – 528 с. 6. Про інвестиційну діяльність: Закон України (від 18.09.1991 р. № 1560-ХІІ) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/T156000.html. 7. Курило С.В. Інвестиційна політика, її сутність і роль у сучасних умовах / С.В. Курило // *Держава та регіони*. – 2009. – №2. – С. 109 – 111.

О.М. Фашевська

ДУ “Інститут економіки та прогнозування НАНУ”

ОСОБЛИВОСТІ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ В УКРАЇНІ ТА НАПРЯМИ ЙОГО УДОСКОНАЛЕННЯ

© Фашевська О.М., 2011

Реалізація державної інноваційної політики передбачає створення законодавчої та нормативно-правової бази, розроблення і практичне застосування різноманітних методів стимулювання інноваційної активності, формування відповідної інфраструктури. Інноваційна інфраструктура є важливою складовою організаційно-економічного механізму реалізації інноваційної політики завдяки тому, що її функціонування безпосередньо впливає на рівень комфортності умов, в яких відбувається діяльність учасників інноваційного процесу. Однак, в Україні вона все ще залишається недостатньо розвинутою.

Виконання інноваційною інфраструктурою важливих для активізації інноваційної діяльності функцій неможливе без детального визначення і закріплення змісту основних її понять, видів, складових, етапів формування, методів регулювання і стимулювання у відповідній нормативно-правовій базі. Остання для забезпечення ефективного регулятивного впливу державних органів влади та створення сприятливих для всіх суб’єктів інноваційного процесу умов, має включати законодавчі та підзаконні акти різних рівнів – від загальнодержавних кодексів й законів до відомчих і регіональних нормативних актів.